

Arxiu Comarcal del Ripollès

BREUS

Durant l'any 2006 hem prosseguit la tasca de preservar la col·lecció de premsa que conserva l'Arxiu Comarcal amb la segona fase del projecte Hemeroteca Comarcal. En concret s'han digitalitzat 15.942 pàgines, que corresponen al *Full parroquial de Santa Maria de Ripoll* (1910-1977) i *El Ripollès* (1954-1967), de Ripoll i *La Veu del Freser* (1920) i *Pluma Libre* (1936-1937), de Ribes de Freser. Des del web de l'Arxiu Comarcal, hom pot accedir i visualitzar en format PDF aquestes capçaleres. Amb la tercera fase del projecte Hemeroteca Comarcal, que es durà a terme enguany i que compta amb el suport econòmic de la Subdirecció General d'Arxius, completarem tota la premsa del Ripollès publicada abans de l'any 1977.

El Museu de Montserrat ha acollit, des del dia 4 de novembre de 2006 fins al 28 de gener de 2007, l'exposició «El cançoner popular català (1841-1936)», organitzada pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana. L'Arxiu Comarcal del Ripollès hi ha participat amb

el préstec d'un conjunt de documents relacionats amb el *Cançoner del Ripollès*, així com de partitures musicals de cançons populars.

El dia 11 de novembre de 2006, l'Arxiu Comarcal del Ripollès, juntament amb el Centre d'Estudis Comarcals i dins del segon Cicle d'Activitats Culturals, va organitzar una jornada dedicada a l'estudi i a l'exposició d'experiències sobre els fons documentals que hom pot utilitzar per a l'estudi del territori. Els ponents van explicar els diferents tipus de documents que ofereixen els centres d'arxiu i que poden servir per interpretar el nostre entorn i copsar-ne l'evolució al llarg dels segles.

L'any 2006 hem iniciat, amb la col·laboració dels respectius ajuntaments, un nou projecte destinat a digitalitzar les actes municipals del Ripollès. La motivació principal d'aquesta iniciativa és la preservació dels originals perquè el seu estat de conservació, en la majoria dels casos, presenta greus deficiències. En aquesta primera fase, hem tractat els fons

dels municipis de Ripoll (1803-1880), Planoles (1845-1900) i Sant Joan de les Abadesses (1932-1941 i 1979-1985).

Una de les notícies breus de l'anterior *Vitel·la* informava de la microfilmació d'un conjunt documental conservat a l'Arxiu Comarcal, tasca que va realitzar la Societat Genealògica de Utah (EUA). A partir d'ara, la consulta d'aquestes bobines de microfilm es pot fer gràcies a la Subdirecció General d'Arxius que ha adquirit, per a l'Arxiu Comarcal del Ripollès, un modern lector de microfilms que permet la visualització, la impressió i la digitalització dels documents.

L'Arxiu Comarcal, durant l'any 2006, ha atès 536 usuaris (482 d'externs i 54 d'interns) que han realitzat 593 consultes. Així mateix, cal tenir en compte els 142 usuaris virtuals que s'han donat d'alta al web de l'Arxiu Comarcal per accedir a la consulta dels catàlegs (documental i bibliogràfic) i de l'hemeroteca comarcal.

FONS D'IMATGES (9). Vistes panoràmiques

per Joan Ferrer

L'Arxiu Comarcal del Ripollès conserva un nombre molt limitat de vistes panoràmiques o, amb altres paraules, imatges amb un format marcadament apaïsat. La producció d'aquestes fotos també era molt esporàdica. És clar que la funcionalitat més important era paral·lela a la dels quadres, pintures, i altres elements estètics que, degudament emmarcats, han conviscut amb molts de nosaltres, penjats a les parets de les cases. Amb els anys, han esdevingut un impressionant testimoni de les nostres viles i ciutats, perquè abasten un angle de visió molt més ampli que l'ull humà i perquè demostren una complicada tècnica fotogràfica darrera cada imatge, procediment que encara avui és assequible només als professionals del sector.

Al mes d'octubre de 2006, quatre fotografies panoràmiques reingressaven a l'Arxiu Comarcal després d'haver estat prop de tres mesos restaurant-se en un taller de Barcelona; Pau Maynés i Tolosa, un expert professional de la restauració fotogràfica, va ser-ne el responsable de la intervenció. Durant aquest temps les imatges, que presentaven un lamentable estat de conservació (taques i estrips) i que, a causa d'haver-nos arribat enrotllades no podien observar-se sense trencar-les, van estar dins d'una cambra de vapor d'aigua, humidificant-se a

poc a poc. Aquest procés va permetre, després, poder aplanar les fotografies, netejar amb seguretat l'emulsió, consolidar els estrips i muntar cadascuna d'elles en uns estoigs que en garanteixen la visió, l'estudi i la conservació.

De les quatre fotografies, dues corresponen a la vista panoràmica de Ripoll des de la falda del Catllar; una altre és de Ribes de Freser, i la quarta, magnífica, és un retrat realitzat al claustre del monestir de Santa Maria de Ripoll amb motiu d'una assemblea sacerdotal celebrada, segurament, l'any 1935. Una de Ripoll (que reproduïm) i la de Ribes de Freser van ser realitzades per Josep Boixadera i Ponsa i, tot i que no ho podem assegurar amb més exactitud, les podem datar dins dels primers cinc o deu anys del segle XX. Boixadera (1878-1938), natural d'Isona i Conca Dellà (Pallars Jussà), s'establí a Barcelona i Sabadell on, a partir de 1915, compaginà la feina de fotògraf amb la de fotoperiodista, i col·laborà en diverses publicacions del moment. La seva consolidació professional es produeix arran dels seus viatges a Alemanya, on perfecciona la tècnica fotogràfica. L'altra imatge panoràmica de Ripoll està signada per R. Gölze i data, probablement, de l'any 1932; la de l'assemblea sacerdotal és anònima.